

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.2. Terensko istraživanje

Prikupljana je građa arheološkim iskopavanjem i terenskim obilascima (rekognosciranja, reambulacije, uvidi u iskope, fotodokumentiranje spomenika kulturne povijesti).

Siječanj:

- Obavljen je uvid u strojni iskop za gradnju zgrade na Peškariji (Donja luka) u Makarskoj. U profilima nema naznaka izrazitijih kulturnih slojeva.

Veljača:

- Dokumentirana su dva srednjovjekovna nadgrobna spomenika (stećci) na Vrutku u Kozici radi potrebe objave rada u muzejskom glasilu Makarsko primorje 9.
- Obavljena je terenska konzultacija s Ministarstvom kulture – konzervatorskim odjelom u Splitu glede reprezentacije srednjovjekovnog groblja u vidu arheološkog parka kod Sv. Stjepana u Brelima.
- Terenski uvid u položaj Na Križu u Kotišini radi sakupljanja podataka o grobljanskim položajima pokopanih tijekom epidemije kuge.

Ožujak:

- Povremeno se nadgleda nastavak strojnog iskopa na Peškari (Donja luka) u Makarskoj.
- Arheološki se rekognoscirala podplaninska zapadna strana Drvenika (Donja vala), te komunikacija prema Strnju u Živogošću. Izvršen je uvid u zapušteni grobljanski položaj na istočnijem Dubeću (Burići), te iskop uz novovjekovnu gospodarsku zgradu na Mirinama iznad Jadranske ceste. Reambulira se teren Ilovice, jugozapadno od drveničkog groblja te se fotodokumentira tumul, kao i na istočnijem Kosirišću (Križ gomila).
- Djelomično se reambulira Vruja u Brelima. Pregled nije rezultirao uočavanjem starijih materijalnih kulturnih tragova.
- Obavljen je arheološki pregled pećine Baba jama u Biokovu (sjeverno od Saranča) i pregled terena na njenom jugoistočnom podnožju.

- Obavljeno je arheološko rekognosciranje Plane, uzvisine između Zaostroga i Drvenika. Načinjena je osnovna dokumentacija tumula. Pregledano je sjeverno podnožje Plane.

Travanj:

- Obavljena je arheološka reambulacija šireg područja Podace i Zaostroga (Viter, Bulatovac).
- Obavljeno je arheološko rekognosciranje jugoistočne padine uzvisine Križina u Drveniku (Donja vala), gdje je evidentiran tumul. Rekognosciran je i teren sjeveroistočno od položaja Kostanića grob.
- Načinjena je djelomična fotodokumentacija zaselaka u Zaostrogu.

Svibanj:

- Obavljen je terenski obilazak zapadnog podnožja Gradine u Drveniku (Donja vala) te uvale Duba.
- Obavljen je terenski obilazak šireg južnog podnožja Sv. Nikole u Gornjim Brelima i razgledane vremenski kompleksne kaptaže vode.
- Rekognosciran je teren s toponimom Grebine, s južne i zapadne strane Gradine u Drveniku (Donja vala) te djelomičan pregled terena u Gornjoj vali.
- Obavljena je reambulacija terena Sv. Nikole, zaselka Sokoli i južnijeg polja u Gornjim Brelima.
- Obavljeno je arheološko rekognosciranje položaja Zarovanjik u Drveniku (Donja vala) na kojemu se pretpostavljaju ostaci rimskog gospodarskog objekta.

Lipanj:

- Obavljeno je razgledanje ostataka suhozidnih gradnji na položaju Martinove zidine u Gradcu. Rijetkim površinskim nalazima upućuje se na novovjekovno razdoblje.
- Reambuliran je položaj Zađe u Baćini s ostacima rimske *villae rustice*. Razgledana je sakupljena kamena plastika i keramički materijal u posjedu mještana.

Srpanj:

- Obavljeno je razgledanje položaja Na zidine u polju južno od crkve Sv. Nikole u Brelima.

Kolovoz – rujna:

- Nastavljeno je arheološko istraživanje pećine Bubnjevače u Velikom Brdu. Ovogodišnja istraživačka kampanja u pećini Bubnjevači odvijala se u razdoblju od 6. kolovoza do 3. rujna 2009., u 11 radnih dana.

- Pristupilo se proširenju sonde III prema unutrašnjoj dvorani pećine. Ovdje se je, uz otvor koji dijeli ulaznu od stražnje prostorije, proširila površina iskopa sonde prethodno istražene do 1,06 x 1,04 x 0,80 m. Njeno proširenje iznosilo je 1,20 x 1,10 m, a istražena je do relativne dubine od 1,1 m na jednom užem dijelu površine. Nanos i ovog dijela sonde ukazuje na izrazito korištenje pećine u eneolitiku i ranom brončanom dobu. Među ulomcima keramike iz ovog razdoblja nađeni su i oni antičkih (kasnorepublikanskih?) amfora. Također, pri dnu istraženog procjepa nađen je ulomak neolitičke impresso keramike, čiji su brojni primjerci do sada u Bubnjevači evidentirani isključivo na površinskim nanosima začelne strane ulazne dvorane. Sveukupno uzevši, kulturni ostaci iz proširenog dijela sonde III glavninom se odnose na ulomke keramičkog posuđa, nađenih u oko 650 primjeraka. Nađeno je svega 5 primjeraka kamenih odbitaka, moguće i u namjeni alatki. Među približno 2000 komada životinjskih kostiju na 24 primjerka prepoznaje se dorada, dok je jedan imao namjenu nakita. Morskih školjaka nađeno je 16 komada.
- Iskop sonde IV (vel. 1 x 1 x 0,10 m) na stražnjem dijelu začelne dvorane nije rezultirao kulturnim nalazima.
- Nakon istraživanja sonda III je zaštićena, prekrivena geoplastnom i nanosom kamenja i zemlje.

Rujan:

- Obavljen je terenski pregled Ćurila (Veliko Brdo) zapadno od Makarske nakon površinskih raskopa i uklanjanja vegetacije. Pristupilo se fotodokumentiranju tumula devastiranog radovima i ležišta rožnjaka.

Listopad:

- Nakon učestalih kiša razgledana je zaravan lokaliteta Sv. Petar u Makarskoj.

Studeni:

- Izvršena je reambulacija grobalja sa srednjovjekovnim nadgrobniim spomenicima u Rašćanima i započeto s njihovim dokumentiranjem. Izvršen je uvid u stanje na grobljanskom terenu Vratak u Kozici nakon iskopa za polaganje vodovodnih cijevi. Nadziru se radovi na iskopu igrališta uz kamenu tumulu na položaju Zagon u Kotišini i povremeno vrši reambulacija terena.
- Za arheološku zbirku Gradskog muzeja Makarska, osim veće količine keramičkog te nešto koštanog i kamenog materijala s istraživanja u pećini Bubnjevači, pribavljena je stanovita količina ulomaka prapovijesnog, antičkog i novovjekovnog keramičkog

posuđa prispjelog s obilazaka i rekognosciranja terena u Drveniku (Zarovanjik) i Baćini (Zađe). Za istu zbirku predana je prapovijesna keramika površinski sakupljena od strane biospeleologa u Jujnovića pećini u Kozici te rimska keramika s položaja Gradina /Igrište u Župi (Biokovo). Iz Zavičajne zbirke u Gradcu posuđena je manja količina ulomaka prapovijesne keramike iz Viterske pećine radi obrade i crtanja.

- Načinjena je fotodokumentacija spomenika prilikom terenskih obilazaka, te izrada crteža signifikantnijih keramičkih nalaza.

Ostalo

- Nastavljeno je s prikupljanjem građe i podataka za izradu predstojećih izložbi, znanstvenih i stručnih radova (iskopavanja, rekognosciranja, reambulacije, anketiranja).
- Obilasci terena i rad s kazivačima zbog pripreme radova na temu Božića, Sv. Petra i Osejave.
- Prikupljena je razna građa: fotografije, razglednice, plakati, sitni tisak, prospekti, brošure, knjige, vodiči, novinski članci, kao i nova fotodokumentacija. Za arhivsku zbirku prikupljene su reprodukcije iz arhiva u Dubrovniku i Splitu.

1.3. Darovanje

- Tajana Lazanec iz Zadra poklonila je našem muzeju 14 zobnica iz zadarskog zaleđa. Bile su vlasništvo njenog pokojnog supruga Bruna Vugdelije, ratnog snimatelja. Zobnice (strunjave torbe) uvedene su u Inventarnu knjigu GMM E – 292/305.
- Ante Mravičić poklonio je Muzeju tapet iz kuće Martić u Kalalargi.
- Grad Makarska poklonio je Gradskom muzeju Makarska 2 kartonske kutije raznih izdanja, koje čine 112 jedinica knjižne građe.

3. DOKUMENTACIJA

Dokumentaciju građe još uvijek obavljamo klasično.

U Inventarne knjige upisano je:

- Arheološka zbirka: 1496 jedinica
- Kulturno-povijesna zbirka: 841 jedinica

- Numizmatička zbirka: 551 jedinica
- Etnološka zbirka: 247 jedinica

4. KNJIŽNICA

- Nova izdanja – uglavnom nabavljena razmjenom: u 2009. upisano 111 knjiga, 45 periodika, 63 kataloga i nekoliko separata, novina i prospekata.
- Stanje knjižnice: knjiga 1211; periodike 1521 naslova (2968 svezaka), kataloga izložbi – 1692; separata – 269; starih novina/časopisa - 185 naslova (243 sveska); turističkih prospekata MP – 363; sitnog tiska oko 2000 jedinica.

5. STALNI POSTAV

Stalni postav koji obuhvaća pregled povijesti Makarske i dalje izmjenjujemo s povremenim izložbama zbog nedostatka prostora. U 2009. g. napravili smo zamjenski stalni postav koji prikazuje dijelove naših autorskih izložbi, uglavnom fotomaterijal, jer se zbog oštećenog parketa vitrine ne mogu biti u izložbenom prostoru.

6. STRUČNI RAD

6.1. Stručna obrada muzejske građe

Nastavljamo sa obradom građe i sređivanjem njenog smještaja:

- Zbirka plakata: inventarni popis, predmetno kazalo, fotodokumentacija i smještaj u ladičaru – 870 primjeraka.
- Zbirka karata, planova, nacрта, crteža (i preslici): inventarni popis, kazalo, fotodokumentacija i smještaj u ladičaru – 164 primjerka.
- Zbirka razglednica: inventarni popis, fotodokumentacija, foto-katalog i smještaj u albumima – 1299.
- Dokumentarna zbirka / Dokumentacija GMM /
Fototeka:
- Fotograđa spomenika MP: inventarni popis, kazalo po mjestima i smještaj u kuverte-metalni ormarić – 297.

- Fotograđa foto-kronike MP: inventarni popis, tematsko kazalo i smještaj u kuverte-metalni ormarić – 213.
- Početak obrade fotograđe: izložbe i promocije-skupovi GMM i baština MP.
- Hemeroteka: u Splitu započeto prikupljanje novinskih članaka iz Slobodne Dalmacije (od 1943. do 1963): popis i digitalni foto.

6.3. Revizija građe

U 2009. g. obavili smo ponovnu reviziju i fotografiranje svakog pojedinog predmeta iz sljedećih zbirki: Numizmatička zbirka, Etnološka zbirka, Zbirka karata, Zbirka plakata i Zbirka razglednica. To je učinjeno prema traženju Ministarstva kulture RH – Uprave za zaštitu kulturne baštine, a radi utvrđivanja svojstva kulturnog dobra za muzejske i galerijske zbirke.

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima

- Marinko Tomasović je sudjelovao na Znanstvenom skupu *Stjepan Gunjača i hrvatska srednjovjekovna povijesno arheološka baština*, 3. – 6. studenoga 2009. u Splitu s predavanjem *Prilozi kasnoantičkoj i ranosrednjovjekovnoj topografiji u Makarskom primorju*, te na Međunarodnom znanstvenom skupu *Hum i Hercegovina kroz povijest* u Mostaru 5. – 6. studenog 2009., u organizaciji Hrvatskog instituta za povijest u Zagrebu i Sveučilišta u Mostaru. Tom prigodom održao je predavanje *Crkvena arhitektura Huma – od kasnoantičke tradicije do suvremenih srednjovjekovnih načela*.
- M. Tomasović sudjelovao je u promociji monografije *Biokovo* u hotelu Park u Makarskoj 22. travnja 2009., naglaskom na arheološku i graditeljsko-spomeničku baštinu.
- M. Tomasović nazočio je Međunarodnom znanstvenom skupu istraživačkog centra za arheologiju, Brijuni – Medulin u Puli i promocijama časopisa *Histria Antiqua* 17 i 18 u čast prof. Vesne Girardi Jukić u Puli i Rovinju od 26. do 28.11.2009.
- Ana Kunac sudjelovala je na znanstvenom skupu Hrvatskog arheološkog društva *Arheološka istraživanja na srednjem Jadranu*, u Visu 13. – 16. listopada 2009.
- Ana Kunac nazočila je predstavljanju "Jurišićeva zbornika" u Zadru te Međunarodnom simpoziju o podvodnoj arheologiji u Zadru 1. – 3.10.2009.

- A. Kunac sudjelovala je u radu Regionalnog foruma kulturnog turizma "Kulturni turizam – nositelj turističkog razvoja županije", 5.10.2009. u hotelu "Osejava" u Makarskoj.

6.7. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika

- Kunac, Ana. *Viški boj – više od bitke.* // Informatica museologica 39(1-4), Zagreb, 2008., str. 119-120.
- Kunac, Ana. *Izložba u Makarskoj (Ausstellung in Makarska)*, tekst o izložbi Ante Vukića; H – D kronika (list hrvatsko njemačkog društva), broj 1, str 1-2, Split 2008.
- Kunac, Ana. *Gradski muzej Makarska – Stvaralački turizam*, tekst u knjižici Hrvatskog muzejskog društva "Noć muzeja", Zagreb, siječanj 2009.
- Kunac, Ana. *Gradski muzej Makarska i Magare*, tekstovi u knjižici "(U)okvir(i) 14. muzejske edukativne akcije Sekcije za muzejsku pedagogiju i kulturnu akciju Hrvatskog muzejskog društva, povodom Međunarodnog dana muzeja, Zagreb, 2009., str. 94-95.
- Kunac, Ana. *Magare*, katalog istoimene izložbe, izdanje Gradskog muzeja Makarska broj 72, 204 stranice, 300 fotografija, prijevod sažetka na engleski, Makarska, svibanj 2009.
- Kunac, Ana. *Friži od vremena*, tekst u katalogu izložbe Neli Miličić Brajković, izdanje Gradskog muzeja Makarska broj 73, Makarska, kolovoz 2009.
- Kunac, Ana. *Marin i Marica iz Makarske na aucklandskim daskama*, Makarsko primorje (glasilo grada Makarske), br. 328/2009., Makarska, 28. srpnja 2009., str. 26.
- Kunac, Ana. *Ante Vukić* – tekst u katalogu izložbe Smoje – Vukić – Unković, 14, Hvar, 2009.
- Kunac, Ana. Predgovor kataloga izložbe Ede Unkovića *Bonace života*, Makarska, listopad 2009.
- Kunac, Ana. Izvješće o radu Gradskog muzeja Makarska u 2008. godini, Izvješća hrvatskih muzeja, Zagreb, 2009.
- Kunac, Ana. Poluotok Sveti Petar, Glasnik Grada Makarske, posebno izdanje, listopad 2009.
- Kunac, Ana. *Antičke gradele iz makarskog podmorja*, Jurišićev zbornik, Zadar-Zagreb, 2009. str. 248-255.

- Tomasović, Marinko. *Stećci i ploče. Nadgrobni spomenici srednjeg vijeka na Makarsko-neretvanskom području*, Hrvatska revija, Matica hrvatska, IX/1, Zagreb, 2009., str. 64-69.
- Tomasović, Marinko. *Povijest Makarske i Primorja u srednjem vijeku: Uvod u srednji vijek. Razdoblje koje je nastalo na rimskim ruševinama*, Makarsko primorje (Glasilo grada Makarske), XV/308, Makarska, 2009., str. 15.
- Tomasović, Marinko. *Povijest Makarske i Primorja u srednjem vijeku: Makarska iz spomena bizantskog cara Konstantina Porfirogeneta (945. – 959.). Grad se razvio neovisno o Makru*, Makarsko primorje (Glasilo grada Makarske), XV/309, Makarska, 2009., str. 15.
- Tomasović, Marinko. *Povodom radova na arheološkom lokalitetu: Što sve krije podzemlje Drvenika*, Makarsko primorje (Glasilo grada Makarske), XV/309, Makarska, 2009., str. 15.
- Tomasović, Marinko. *Povijest Makarske i Primorja u srednjem vijeku: O preostalim gradovima iz djela cara-pisca Konstantina VII. Porfirogeneta iz X stoljeća. Gdje su bili srednjovjekovni Brela i Gradac*, Makarsko primorje (Glasilo grada Makarske), XV/310, Makarska, 2009., str. 15.
- Tomasović, Marinko. *Povijest Makarske i Primorja u srednjem vijeku: Prvi spomeni i tragovi drugih naselja na obali i zaleđu. Prve crkve u V. i VI. stoljeću*, Makarsko primorje (Glasilo grada Makarske), XV/311, Makarska, 2009., str. 15.
- Tomasović, Marinko. *Povijest Makarske i Primorja u srednjem vijeku: Kontinuitet crkvenih gradnji iz kasne antike u srednji vijek. Crkve srednjeg vijeka građene na ranijim sakralnim objektima*, Makarsko primorje (Glasilo grada Makarske), XV/312, Makarska, 2009., str. 15.
- Tomasović, Marinko. *Povijest Makarske i Primorja u srednjem vijeku: Crkvena arhitektura 11. do 13. stoljeća. Najstarija crkva je svetog Andrije u Baćini*, Makarsko primorje (Glasilo grada Makarske), XV/313, Makarska, 2009., str. 15.
- Tomasović, Marinko. *Povijest Makarske i Primorja u srednjem vijeku: Crkvena arhitektura 14. i 15. stoljeća. Veliki utjecaj turske vladavine na gradnju crkava*, Makarsko primorje (Glasilo grada Makarske), XV/314, Makarska., str. 15.

- Tomasović, Marinko. *Povijest Makarske i Primorja u srednjem vijeku: Crkveni redovi. U Makarskoj benediktinci, franjevci i augustinci*, Makarsko primorje (Glasilo grada Makarske), XV/315, Makarska, 2009., str. 15.
- Tomasović, Marinko. *Povijest Makarske i Primorja u srednjem vijeku: Klesarstvo i slikarstvo. Na Makarskom primorju nema pletera*, Makarsko primorje (Glasilo grada Makarske), XV/316, Makarska, 2009., str. 13.
- Tomasović, Marinko. *Povijest Makarske i Primorja u srednjem vijeku: Uporabni i sitni predmeti. Karakter hrvatskog prostora i etnikuma*, Makarsko primorje (Glasilo grada Makarske), XV/318, Makarska, 2009., str. 15.
- Tomasović, Marinko. *Povijest Makarske i Primorja u srednjem vijeku: Groblja, Grebine, Grebišća i Greblja označavaju kontinuitet života*, Makarsko primorje (Glasilo grada Makarske), XV/319, Makarska, 2009., str. 15.
- Tomasović, Marinko. *Povijest Makarske i Primorja u srednjem vijeku: Nadgrobni spomenici – stećci. Stećci su gotika 14. i 15. stoljeća*, Makarsko primorje (Glasilo grada Makarske), XV/320, Makarska, 2009., str. 15.
- Tomasović, Marinko. *Povijest Makarske i Primorja u srednjem vijeku: Nadgrobne ploče, učelci i stub – Nadgrobne ploče i stećci nisu isto*, Makarsko primorje (Glasilo grada Makarske), XV/321, Makarska, 2009., str. 15.
- Tomasović, Marinko. *Arheološka topografija Drvenika (Gornje Makarsko primorje), Summary: Archaeological topography of Drvenik (littoral region of Gornja Makarska)*, Obavijesti Hrvatskog arheološkog društva, XLI/2, Zagreb, 2009., str. 47-62.
- Tomasović, Marinko. *Neka pitanja uz sagledavanje podmorskih nalaza u Makarskoj*, Jurišićev zbornik. Zbornik radova u znak sjećanja na Marija Jurišića, Zagreb, 2009., str. 406-411.
- Tomasović, Marinko. *Arheološka istraživanja u pećini Bubnjevači u Velikom Brdu. Dokaz kontinuiteta življenja star 8000 godina*, Makarsko primorje (Glasilo grada Makarske), XV/338, Makarska, 2009., str. 15; 7 sl.(boja).
- Tomasović, Marinko. *Rimska gradnja i moguća ranokršćanska crkva s grobljem između hotela Meteor i Park. Hoće li buduća gradnja ugroziti arheološki lokalitet*, Makarsko primorje (Glasilo grada Makarske), XV/340, Makarska, 2009., str. 14.
- Tomasović, Marinko. *Prilozi kasnoantičkoj i ranosrednjovjekovnoj topografiji u Makarskom primorju (sažetak predavanja)*. Znanstveni skup Stjepan Gunjača i

hrvatska srednjovjekovna povijesno arheološka baština, 3. – 6. studenoga 2009., Split, 2009., str. 28.

- Tomasović, Marinko. *Crkvena arhitektura Huma – od kasnoantičke tradicije do suvremenih srednjovjekovnih načela*, Međunarodni znanstveni skup Hum i Hercegovina kroz povijest (knjižica sažetaka), Hrvatski institut za povijest /Sveučilište u Mostaru, Mostar, 5. i 6. studenoga 2009., str. 41-42.
- Tomasović, Marinko. *Prapovijesne i rimske komunikacije kroz trgovinu obale sa zaleđem na prostoru između Cetine i Neretve*. Međunarodni istraživački centar za arheologiju, Brijuni – Medulin, Histria Antiqua, 17., Pula, 2009., str. 133-146.
- Tomasović, Marinko. *Rimske gradnje u Makarskom primorju. Stanje istraženosti i prijedlozi za dataciju*. Međunarodni istraživački centar za arheologiju, Brijuni – Medulin, Histria Antiqua, 18/2, In honorem ad quadragesimum anniversarium Vesnae Girardi Jurkić dicata, Pula, 2009., str. 217-234.
- Tomasović, Marinko. *Kasnosrednjovjekovne nadgrobne ploče starog omiškog i rogozničkog groblja*, Omiški ljetopis (Župa sv. Mihovila arkandela u Omišu), V/5, Omiš, 2009., str. 92-105.
- Tomasović, Marinko. *Naknadna bilješka uz arheološke navode Jakova Tomasovića (1882. 1962.) o Kučićima*. Zov rodnih ognjišta, List župe sv. Luke – Kučiće, XV/2(29), Kučiće, 2009., str. 9-16.
- Tomasović, Marinko. *Predaja o crkvi na Markovom polju između Svinišća i Podašpilja*. Zov rodnih ognjišta, List župe sv. Luke – Kučiće, XV/2(29), Kučiće, 2009., str. 14-18.
- Marinko Tomasović, *Literatura humanističkog kruga, pisci i njihova djela o Makarskoj i Primorju*:
 - *Makarska i Primorje kroz knjige*, Makarsko primorje (Glasilo grada Makarske), XV/342, Makarska, 2009., str. 14-15.
 - *Književno-stilske prednosti putopisa A. Fortisa*, Makarsko primorje (Glasilo grada Makarske), XV/343, Makarska, 2009., str. 14.
 - *Ivan J. Pavlović kao prvi arheolog Makarske i Primorja*, Makarsko primorje (Glasilo grada Makarske), XV/344, Makarska, 2009., str. 15.
 - *Fra Ante Lulić kao pisac prve povijesti Makarske i Primorja*, Makarsko primorje (Glasilo grada Makarske), XV/345, Makarska, 2009., str. 15.

- *Fra Petar Kačić Peko, etnografski začinjavac iz XIX. stoljeća*, Makarsko primorje (Glasilo grada Makarske), XV/346, Makarska, 2009., str. 14.
- *Druga polovina XIX. stoljeća – Strukovno bavljenje arheologijom i povijesnom topografijom*, Makarsko primorje (Glasilo grada Makarske), XV/347, Makarska, 2009., str. 15.
- *Vjekoslav Cesar Pavišić – Značaj povijesne i memoarske građe*, Makarsko primorje (Glasilo grada Makarske), XV/348, Makarska, 2009., str. 15.
- *Petar Kaer – Pisac prve interdisciplinarnе knjige o Makarskoj*, Makarsko primorje (Glasilo grada Makarske), XV/349, Makarska, 2009., str. 14.
- *Charles Yriarte i Ante Tresić Pavičić – putopisno: Uzmorjem i uokrug*, Makarsko primorje (Glasilo grada Makarske), XV/350, Makarska, 2009., str. 14.
- Urlić, Velimir. U gradskom glasilu "Makarsko primorje objavljeno 12 *Crtica iz prošlosti* – iz stare periodike, uglavnom iz 1879., 1889., 1909., 1919., 1929. i 1939.
- Velimir Urlić: Makarski štandarci, počasni građani, M. Alačević, načelnici 1865. – 2009., makarsko groblje, građa GMM o 2. svjetskom ratu i građa o stradanju ljudi u 2. svjetskom ratu.

6.9. Stručna pomoć i konzultacije

- Mišljenja i stručni savjeti, razni podaci i informacije: Grad Makarska, Turistička zajednica Makarska, Osnovna škola u Bristu, građani, studenti, učenici...
- Stručna i tehnička pomoć: MAFEST, HRT (snimanje dokumentarnog filma Jirija Menzela), izložba u "Kus njega" Tučepi, Dječji vrtić "Biokovsko zvonce" Makarska, Osnovne škole, listovi "Makarsko primorje" i "Makarska kronika", Udruga za očuvanje kulturne i prirodne baštine Makarska...
- Stručna pomoć makarskim i drugim hrvatskim novinarima, bosanskim i češkim novinarima radi pisanja brojnih članaka i reportaža.

6.13. Ostalo

- Obavljen je uvid u privatnu zbirku makarskog ronioca Bojana Runtića, instruktora i voditelja škole ronjenja "More sub d.o.o.", Zavičajnu zbirku u Gradcu i manje privatne zbirke.
- Rad u knjižnicama Arheološkoga muzeja u Splitu, Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu te fotoarhivu Ministarstva kulture Konzervatorskog odjela u Splitu.
- Posjet arheološkoj ekipi na zaštitnim radovima na položaju Sv. Jure na Kozjaku i razgledanje stonskog zaleđa sa stručnjacima dubrovačkog Ministarstva kulture – konzervatorskog odjela.

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

- *U potrazi za izgubljenom papučom*

Mjesto održavanja i prostor: Gradski muzej Makarska, Makarska

Vrijeme trajanja: 30. siječnja – 20. veljače 2009. ("Noć muzeja")

Autorica stručne koncepcije: Mirjana Radalj

Opseg: oko 200

Vrsta izložbe: edukativna, skupna

Tema: U "Noći muzeja 2009." naš je muzej otvorio svoja vrata najmlađima. U suradnji sa OŠ "oca Petra Perice" prikazano je stvaralaštvo i umijeće učenika u području turističke kulture.

Brojne kreativne radionice OŠ "oca Petra Perice" dočarale su svu ljepotu prirodne i kulturne baštine Makarske i Primorja, bogatu tradiciju, način života, ljude i običaje Podbiokovlja.

Posjetitelji su mogli vidjeti izvorne proizvode i saznati kako se pripravlja maslinovo ulje, kantarionovo ulje, mirisne vrećice lavande, domaći sapun sa dodacima podbiokovskog bilja.

Grb Makarske, morska amfora i drugi suveniri mogli su se vidjeti među kiparsko-keramičkim radovima, oslikanim staklenim predmetima, kaširanim i likovnim djelima. Učenici su u prigodi "Noći muzeja" priredili ugodno druženje uz tradicijske igre i plesove, dramsku predstavu i literarno poetsku večer.

Cijeli događaj je na svojevrsan način predstavljao tradicijski sajam sv. Lovre iz 17. st. Prema legendi o izgubljenoj biskupskoj papučici, svaka od 13 radionica tematski je sudjelovala u potrazi kroz koju su prikazali dio makarske prošlosti. Ova turističko-promidžbena priča imala je za cilj osvijestiti i naučiti jedinstvene kulturne i prirodne vrijednosti i potencijale u svom užem zavičaju, te iste staviti u suvremeni kontekst turizma.

- *Mirisi Dalmacije*

Mjesto održavanja i prostor: Gradski muzej Makarska, Makarska

Vrijeme trajanja: 16. travnja – 6. svibnja 2009.

Autorica stručne koncepcije: Desa Marijeta

Opseg: oko 100

Vrsta izložbe: umjetnička, samostalna, edukativna

Tema: Desa Marijeta poznata je makarska likovna umjetnica. Njene slike i crteži svrstavaju je među najznačajnije hrvatske autore mediteranskog kruga i izričaja. Autorica je brojnih samostalnih izložbi, kao i skupnih izložbi članova Hrvatskog društva likovnih i literarnih umjetnika Makarska, kojemu je i voditeljica. Piše i poeziju, a objavljena joj je i dječja edukativna slikovnica "Priča o postanku Biokova".

Njezin originalni stvaralački potencijal prepoznalo je i Ministarstvo turizma Republike Hrvatske nagradivši njezin rad pod nazivom *Mirisi Dalmacije* kao najbolji originalni suvenir.

Radi se o jastučiću valjkasta oblika dimenzija 30 x 18 cm, od kojih je svaki unikatan, jer je umjetnica oslikala svakog posebno. Punjenje se sastoji od mediteranskog aromatskog bilja: pelin, ružmarin, metvica, smilje, lavanda i ostalo raslinje ubrano na padinama Biokova.

Na izložbi je prikazana, na edukativan način, izrada ovog izvornog makarskog suvenira po fazama: branje bilja, sušenje, punjenje jastuka, šivanje, oslikavanje itd.

- Izložba slika HPD Biokovo - Makarska

Mjesto održavanja i prostor: Gradski muzej Makarska, Makarska

Vrijeme trajanja: 8. – 13. svibnja 2009.

Autori stručne koncepcije: članovi HPD Biokovo

Opseg: 500 fotografija

Vrsta izložbe: povijesna, retrospektivna

Tema: Biokovo je stjenovita barijera nadomak mora, čije vertikale dosižu visine preko 1500 m. Odavno privlači znanstvene poslanike i znatiželjne namjernike. Oni su, uspinjući se bespućima i stazama dosegali i njegove najviše vrhove, istražujući tu čudesnu planinu punu prirodnih rijetkosti i kontrasta.

Prvi zabilježeni uspon na Biokovo poduzeo je 1773. g. Alberto Fortis, koji je svoja zapažanja kasnije i objavio u knjizi *Put po Dalmaciji*. Mnoge druge poznate osobe kao i ljubitelji prirode pokušavali su se penjati i istraživati čarobnu ljepotu biokovskog masiva.

Organizirano planinarstvo na Biokovu, odnosno u Makarskoj, vezano je za ime slovenskog šumarskog inženjera Ige Oraša. Od prvog trena on je očaran velebnošću ove planine te okuplja prijatelje i ljubitelje prirode sa idejom o osnivanju planinarskog društva. Ideja je realizirana 2. ožujka 1929. g. Osamdeset godina rada Hrvatsko planinarsko društvo Biokovo iz Makarske obilježilo je izložbom u Gradskom muzeju Makarska, svečanom skupštinom društva, druženjem uz glazbu i ples te tradicionalnim pohodom na Biokovo.

Na izložbi su prikazani bivši i sadašnji članovi društva, njihovo osvajanje biokovskih, hrvatskih i svjetskih vrhunaca, ali i njihovo sudjelovanje u akcijama spašavanja, kao i druženje i veselje u slobodno vrijeme. Zajednički je cilj članova društva promicanje planinarskog duha, čuvanje prirode te podizanje svijesti, edukacija i školovanje mladih ljubitelja prirode.

- *Magare*

Mjesto održavanja i prostor: Gradski muzej Makarska, Makarska

Vrijeme trajanja: 15. svibnja – 6. srpnja 2009. "Međunarodni dan muzeja" (edukativna akcija "Uokviri")

Autorica stručne koncepcije: Ana Kunac

Opseg: 226 izložaka

Vrsta izložbe: etnografska

Tema: Magarac je autohtona dalmatinska životinjska vrsta koja polako izumire jer je postala "tehnoški višak", nepotrebna u današnja moderna vremena. Međutim, ne smijemo zaboraviti magarčev težak rad i neprocjenjivu pomoć stanovništvu Makarskog primorja. Izložba prikazuje sve predmete vezane za magarca (*samar, sindžir, soraču, ular, zvonce, potkova...*), zatim razne stare dokumente (kupoprodajni ugovor, potvrda o zdravstvenom stanju, potvrda o plaćenom porezu za magarca itd.), razne suvenire, razglednice, stare fotografije, slike makarskih umjetnika, fotografije živućih magaraca na Makarskom primorju te fotografije spomenika magarcu. Na dan otvorenja izložbe iz Drvenika smo dopremili mramorni spomenik *Tovar*, rad akademskog kipara Anđelka Titlića.

- *Sige*

Mjesto održavanja i prostor: Gradski muzej Makarska, Makarska

Vrijeme trajanja: 8. srpnja – 10. kolovoza 2009. ("Makarsko ljeto")

Autori izložbe: Damir Lacković, Marijan Čepelak i Vladimir Zebec, kustosi Hrvatskog prirodoslovnog muzeja u Zagrebu

Opseg: 90 eksponata

Vrsta izložbe: Prirodoslovna

Tema: U tami podzemnog svijeta špilja i jama postoje nebrojeni oblici sigi, koje se stvaraju neprimjetno i za ljudsko shvaćanje ponekad izuzetno dugo.

Izložbu čine dvadesetak uzoraka različitih tipova i oblika sigi, 3 grafička prikaza te 60 kolor fotografija na kojima su prikazani krš na površini, ulazi u špilje i jame, spuštanje speleologa u podzemlje te najljepše sige iz špilja i jama.

- *Friži od vrimena*

Mjesto održavanja i prostor: Gradski muzej Makarska, Makarska

Vrijeme trajanja: 12. – 31. kolovoza 2009. ("Makarsko ljeto")

Autorica izložbe: Neli Miličić Brajković

Likovna koncepcija izložbe: Desa Marijeta

Opseg: 41 eksponat

Vrsta izložbe: umjetnička, samostalna

Tema: Neli Miličić Brajković rođena je u Makarskoj 1961. g., odrasla u Podgori, a živi i stvara u Zagrebu. Slikoreljevima na staklu, akrilima, akvarelima, oslikavanjem staklenih posuda i dijelova namještaja bavi se dugi niz godina, a u zadnje vrijeme i uređenjem interijera. Sudionica je niza likovnih radionica i kolonija. Izlagala je na skupnim izložbama širom Hrvatske pa tako i u Gradskom muzeju Makarska na izložbi *Božić u Muzeju 2008*. Samostalno je izlagala u Zagrebu i Podgori. Ovo je njena prva samostalna izložba u rodnom gradu.

- *Ritam 13. stoljeća*

Mjesto održavanja i prostor: Gradski muzej Makarska, Makarska

Vrijeme trajanja izložbe: 2. - 15. rujna 2009.

Autori izložbe: Iviša Medić i Duje Medić

Autor likovne koncepcije: Duje Medić

Opseg: 60 eksponata

Vrsta izložbe: fotografska

Tema: Nakon aktivnog sudjelovanja u Domovinskom ratu Iviša Medić ostaje kao časnik u djelatnom sastavu Hrvatske vojske. U travnju 2008. g. odlazi dragovoljno u mirovnu misiju ISAF-a u Afganistan u trajanju od 7 mjeseci, u grad Chancharan – pokrajina Gor. Svoj prvi susret sa jednom sasvim novom i drukčijom kulturom autor je najbolje i najkraće izrazio

naslovom izložbe "Ritam 13. stoljeća". Pored fotografija Iviše Medića koje prikazuju afganistansku svakodnevicu izloženo je 6 foto – kolaža Duje Medića na istu temu te jedan afganistanski komplet odjeće.

Iviša Medić o Afganistanu kaže: "Zemlja je prelijepa ali surova, svaka greška plaća se životom. Narod Afganistana je inteligentan, ponosan na porijeklo i vjeru, bez obzira na imovinsko stanje svoje čuvaju a tuđe poštuju. Nisu na prodaju..."

- *Makete jadranskih brodova*

Mjesto održavanja i prostor: Gradski muzej Makarska, Makarska

Vrijeme trajanja: 17. rujna – 20. listopada 2009./ Prigodom Dana hrvatske mornarice

Autori izložbe: Milivoj Čapeta i maketari BMK "Leut", Makarska

Opseg: 45 eksponata

Vrsta izložbe: izložba tehničke kulture.

Tema: U nastavku suradnje sa brodomaketarskim klubom "Leut" iz Makarske ove godine na izložbi predstavljamo makete jadranskih brodova kao što su: kaić, leut, bracara, trabakul itd.

Kao gosti izlažu i maketari sa otoka Brača i Hvara.

"Ova izložba maketa brodova vraća sjećanje na brodove koji su za Makarsku život značili, kako radi prijevoza tereta tako i radi ribarenja. Dugi niz godina, između dva rata u Makarskoj je djelovalo nekoliko ribara sa gajetama. Tek nakon Drugog svjetskog rata, preciznije osnivanjem Pomorsko-brodarskog društva narodne tehnike – današnji J.K. "Bura, u Makarskoj se pojavljuju brodovi za sport i rekreaciju i počinje se odgajati mladost pomorskim vještinama i pravilima ponašanja na moru". (tekst sa izložbe)

- *Bonace života*

Mjesto održavanja i prostor: Gradski muzej Makarska, Makarska

Vrijeme trajanja: 23. 10. – 20. 11. 2009.

Organizatori izložbe: Gradski muzej Makarska i Hrvatsko-njemačko društvo, ogranak Makarska

Autor izložbe: Edo Unković

Opseg: 18 eksponata

Vrstaizložbe: umjetnička, samostalna

Tema: Izloženi su radovi suvremenog splitskog slikara Ede Unkovića, u tehnici suhog pastela. " Edo Unković slikama piše svoju autobiografiju. Predstavivši nam se autoportretom i portretima svojih prijatelja nastavlja prikazom crkve u kojoj je kršten. Zatim slijedi košara

neretvanskog voća, ferali, kruh i kapula. Kaleta niz koju je gurao kolo od barila. Kaići i gajete na površini kristalnog mora. I na kraju snene splitske zore i vedute antičkog grada...

...Odvojivši na svojim slikama ljude od prirode, autor kao da ukazuje na općepoznati svjetski problem neživljenja u skladu s prirodom, koja ima vlastite zakonitosti te bi bez raznih ljudskih intervencija i njoj i nama u njoj bilo puno bolje.

Ili je, proživjevši vlastite životne nevere i friže autor postigao bonacu u duši pa takvim vidi i svijet oko sebe." (Iz predgovora kataloga)

- *Izložba muzejskih izdanja*

Mjesto održavanja i prostor: Gradski muzej Makarska, Makarska

Vrijeme trajanja: 1.12.2009. – 1.2.2010.

Organizator izložbe: Gradski muzej Makarska

Autori izložbe: djelatnici Muzeja

Opseg: 90 eksponata

Vrsta izložbe: retrospektivna

Tema: U prostoru našega Muzeja izložili smo sva izdanja Gradskog muzeja Makarska od osnivanja 1962. godine do danas. Radi se o katalogizima izložbi, muzejskim časopisima "Makarsko primorje" 1-8, te nekoliko izdanja kojima je Gradski muzej Makarska suizdavač.

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

10.1. Tiskovine

- Katalog izložbe *U potrazi za izgubljenom papučom*. Broj muzejskog izdanja: 71

Autorice kataloga: Mirjana Radalj, pedagoginja u OŠ "oca Petra Perice" i Ana Kunac, ravnateljica Gradskog muzeja Makarska

Katalog predstavlja slikama i tekstom 14 radionica OŠ "oca Petra Perice". To su: turistička radionica, radionica hrvatskog jezika, radionica za proizvodnju sapuna, radionica tradicijskih igara, radionica za oslikavanje stakla, radionica tradicijskih plesova, slikarska radionica, dramska radionica, radionica za kaširanje, ribarska radionica, radionica za pripremu kantarionovog ulja, maslinarska radionica, vrtlarska radionica i kiparsko-keramička radionica. U imaginarnoj potrazi za izgubljenom biskupskom papučom, članovi svake radionice predstavili su svoje proizvode i po jedan makarski kulturno-povijesni ili prirodni spomenik: crkvu sv. Marka, Kačićev trg, Mletačku česmu, Kalalargu, palaču Tonoli, crkvu sv. Filipa,

palaču Ivanišević, Franjevački samostan, Malakološki muzej, poluotok Osejavu, poluotok Sv. Petar, Marijansko svetište Vepric, Botanički vrt u Kotišini i Park prirode Biokovo.

- Katalog izložbe *Magare*, 204 str., 305 fotografija; muzejsko izdanje broj 72.

Autorica kataloga: Ana Kunac

Katalog opisuje porijeklo i nastanak magarca, porodicu i vrste te razne koristi koje nam pruža, zatim njegovu zastupljenost u Svetom pismu, u mitologiji, u zakonodavstvu, korištenje njegova imena, simbola ili prikaza u likovnoj umjetnosti, arhitekturi, astronomiji, numizmatici, heraldici, matematici, astrologiji, enigmatici, glazbi, kazalištu, na filmu, u književnosti itd.

Najvažniji dio odnosi se na područje Makarskog primorja, koji je napisan u suradnji sa stanovnicima koji su autorici ustupili stare fotografije i dokumente te podijelili svoja sjećanja. Tu se govori o smještaju, prehrani i terminologiji – komunikaciji s magarcem, o opremi magarca, raznim berekinadama, o ledarima, o statističkim podacima, vjerovanjima, svecima zaštitnicima, a kao posebnu zanimljivost donosimo mudre izreke o magarcu i anegdote iz makarskog kraja. Također donosimo fotografije (10) i podatke o svim magarcima koji trenutno žive od Brela do Bačine. Na kraju ukazujemo na potrebu očuvanja bioraznolikosti, pa tako i magarca, koji je, uostalom, simbol naše Dalmacije.

- Katalog izložbe *Friži od vrimena*: deplijan; muzejsko izdanje broj 73.

Autorice kataloga: Neli Miličić Brajković i Ana Kunac

Katalog donosi nekoliko fotografija radova s izložbe te stihove koje je napisala autorica radova Neli Miličić Brajković. Osvrt na izložene radove te kratku biografiju autorice potpisuje ravnateljica muzeja Ana Kunac.

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva

Vođenje kroz grad, kroz muzejske izložbe i stalni postav

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU

12.1. Press

Sve projekte Gradskog muzeja Makarska pratili su lokalni tjednici Makarsko primorje i Makarska kronika, za koje muzejski djelatnici pišu stručne radove ili pomažu davanjem podataka ili mišljenja o različitim kulturnim ili povijesnim temama.

Najave svih naših izložbi i osvrte na njih daju lokalne novine, službena internetska stranica Grada Makarske, povremeno Slobodna Dalmacija i druge hrvatske novine, zatim časopis Kvartal, službene internetske stranice Ministarstva kulture RH i Muzejskog dokumentacijskog centra.

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

Sve muzejske projekte predstavlja Radio Makarska rivijera, a povremeno Radio Split i druge hrvatske radio-postaje.

12.4. Promocije i prezentacije

- Gradski muzej Makarska predstavio je svoja izdanja na 28. izložbi izdavačke djelatnosti hrvatskih muzeja i galerija Interliber u Zagrebu.
- Svoj rad predstavili smo na "Međunarodnom danu biološke raznolikosti", 23.5.2009. u Zagvozdu.
- Muzejska izdanja predstavili smo na "Božićnom sajmu" u Gradcu 23.12.2009.
- Muzej je sudjelovao i na Noći Kalalarge 2009. u Makarskoj.

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

5097 posjetitelja

15. FINACIJE

15.1. Izvori financiranja

- RH: 2 %
- Lokalna samouprava: 90 %
- Vlastiti prihod: 4 %

- Sponzorstvo: 4 %